

Sisäministeriö
Rajavartio-osasto

07.03.2016

Sisäministeriö

Sisäministeriön lausuntopyyntö 21.1.2016 (SMDno-2016-59)

Oikeusministeriön arviomuistio oikeusprosessien keventämisestä

Sisäministeriö on pyytänyt rajavartio-osaston lausuntoa oikeusministeriön arviomuistiosta oikeusprosessien keventämiseksi (OM 8/41/2015). Rajavartio-osasto lausuu oman toimialansa osalta seuraavaa:

Rangaistusmääräys- ja rikesakkomenettely on uudistumassa ja edellä mainitut on tarkoitus korvata jatkossa uudella tuomioistuimen ulkopuolisella summaarisella rikosasioiden menettelyllä eli sakkomenettelyllä. Uusi sakkomenettely on suunniteltu otettavaksi käyttöön 1.12.2016 lukien.

Rajavartio-osasto toteaa, että Rajavartiolaitoksen toiminnan osalta esille on noussut tarve rikosprosessin keventämiseen erityisesti rikoslain (39/1889) 41 luvun 5 §:n mukaisen vaarallisen esineen hallussapitoa koskevan teon osalta. Rajatarkastusten yhteydessä havaitaan huomattava määrä järjestyslain (612/2003) 9 §:n mukaisia vaarallisia esineitä sekä 10 §:n mukaisia toisen vahingoittamiseen soveltuvia esineitä. Voimassa olevan lain mukaan asia voidaan käsitellä rangaistusmääräysmenettelyssä vain jälkimmäisen teon osalta, koska rikoslain 41 luvun 6 §:n mukaisen toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidon osalta rangaistusmaksimi on kuusi kuukautta vankeutta. Sen sijaan rikoslain 41 luvun 5 §:n mukaisen vaarallisen esineen hallussapidon rangaistusmaksimi on vuosi vankeutta. Tämän vuoksi nämä lähtökohtaisesti yksinkertaiset ja selvät rikosasiat edellyttävät käsittelyketjua, johon nykyisellään osallistuvat esitutkintaviranomainen, syyttäjä ja tuomioistuin. Tyypillisimmillään on kyse itärajalta Suomeen tulevasta Venäjän kansalaisesta, jonka ajoneuvosta löytyy rajatarkastuksen yhteydessä sähkölamautin tai teleskooppiputukka.

Rajavartio-osasto esittää harkittavaksi mahdollisuutta laajentaa sakkoihin liittyvän menettelyn käyttöalaa. Sakotusmenettelyä tulisi voida käyttää edellä mainitun kaltaisissa selvissä ja yksinkertaisissa asioissa, jotka ovat vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti sakolla sovitettavissa ja joihin liittyy vähäarvoisen esineen menettämisseuraamus. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisen menettelyn kuuden kuukauden enimmäisrangaistuksen rajaa voisi harkita nostettavaksi tai vaihtoehtoisesti pohtia, voisiko joidenkin rangaistusmaksimiltaan

kuutta kuukautta ankarampien tekojen osalta säätää erikseen mahdollisuudesta käyttää sakkomenettelyä.

Rajavartiolaitos on ottanut vaarallisen esineen hallussapitoa koskevan prosessin keventämisen esille jo aiemmin Valtakunnansyyttäjänviraston kanssa. Tuolloin sekä Rajavartiolaitoksen että Valtakunnansyyttäjänviraston edustajien näkemykset rikosprosessin keventämisen tarpeesta olivat yhtenevät.

Rajavartio-osaston käsityksen mukaan tuomioistuimen resursseja olisi tarkoituksenmukaista kohdentaa ensisijaisesti vaativimpien asioiden käsittelyyn ja rutiiniluontoisia sakkoasioita voitaisiin, perustuslakivaliokunnan näkemykset ja asianosaisen oikeusturvanäkökohdat huomioiden, käsitellä tuomioistuimen ulkopuolisessa kevyemmässä menettelyssä. Rajavartio-osasto pitää myös kannattavana nopeutetun käsittelyn, syyttäjähasteen ja niin sanotun yhden kosketuksen toimintamallin käytön lisäämistä ja edelleen kehittämistä sekä rikosprosessiin liittyvien viranomaisten yhteistyön tiivistämistä rikosprosessien tehostamiseksi.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kenraalimajuri

Ilkka Laitinen

Rajavartioylitarkastaja
Varatuomari

Silja Hallenberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Rajavartiolaitos 07.03.2016 klo 14.52. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI RVLE oikos ja rmos